

[J. O. Krag.]

og vest. Nej vist, men her er det ikke nok at håbe, der må vises aktiv interesse og, hvor det er muligt, tages initiativ.

På socialdemokratiets årsmøde i september vedtog vi en henstilling om, at der på dansk initiativ nedsættes en international komité, der skal forberede en senere europæisk sikkerhedskonference. Regeringen har ikke givet os noget svar på denne henstilling, men jeg tror, at sådan en forberedelseskomité er vigtig. Hver gang ønsket om en international europæisk sikkerhedskonference bringes på bane, siger man: ja men den må være vel forberedt. Men der er ikke nogen, der gør noget for at forberede den. Jeg mener, at man må tage det initiativ nu og i en snæver kreds af lande med udgangspunkt i de nordiske lande nedsætte en mindre komité, der skal gennemtænke, hvordan en europæisk sikkerhedskonference kan gribes an. Herved viser man jo netop sin usvækkede vilje til afspænding.

Jeg må også her gentage min opfordring til regeringen om at tage et politisk initiativ i den og over for den fortvivlede og hæslige krig i Biafra. Man må tage et initiativ, sådan at ønsket om at standse Nigeria-Biafra krigen rejses i De Forenede Nationer. Efter sammenbruddet af forhandlingerne i Addis Abeba ser hele verden passivt til, mens tusinder af mennesker dagligt dræbes eller dør af sult. Også Danmark deltager i passiviteten. Der kan naturligvis gives forklaringer på denne passivitet. Det er muligt, at den afrikanske enhedsbevægelse ville opfatte et FN-initiativ som en uønsket indblanding fra den hvide mands side. Danmark har imidlertid et godt navn blandt de afrikanske delegationer i FN som følge af vore tidligere aktiviteter. Der må kunne findes, og der bør findes en løsning, så Biafrakatastrofen kan lægges frem for verdensopinionen gennem FN.

Udsigterne til at standse krigen i Vietnam er ikke blevet større efter sommerens politiske begivenheder i USA. Jeg håber, at udenrigsministeren, når han skal tale på Danmarks vegne i FN, klart og kraftigt vil tale for et betingelsesløst og øjeblikkeligt bombestop i Vietnam og ikke undlade at gøre sine udtalelser klare og kraftige, selv om de derved kommer til at rumme

en kritik af De Forenede Staters Vietnampolitik.

Vi bør her i det danske parlament kritisk omtale den såkaldte folkeafstemning, der fandt sted i Grækenland i søndags, en karikatur på folkestyret, der er rystende alvorlig. Det græske folk er blevet tvunget til ved en ufri afstemning at besege sin egen friheds undergang. På det socialdemokratiske årsmøde vedtog vi at gå ind for fortsat aktiv kamp såvel i NATO som i FN og Europarådet mod det nuværende udemokratiske styre i Grækenland og Portugal, der ligesom Spanien frembyder en alvorlig fare og hindring for det europæiske samarbejde. Socialdemokratiet tager afstand fra andre NATO-landes våbenhjælp til diktaturregimer.

Inden jeg forlader udenrigspolitikken, vil jeg fremføre et ønske om, at der findes en vej til større åbenhed om dansk udenrigspolitik. Det er, som om den nødvendige dialog mellem regering og befolkning om landets udenrigspolitik er sygnet hen under den borgerlige regering. Jeg vil ikke påstå, at denne opgave under de socialdemokratiske udenrigsministre blev løst ideelt, men der blev udvist en betydelig udadvendt oplysende aktivitet, som i dag savnes. En større åbenhed omkring arbejdet i udenrigspolitik nævn kan anvendes i denne forbindelse, og vi ser gerne en sådan større åbenhed indført.

Vedrørende forsvaret har jeg allerede udtalt mig om den efter min opfattelse meget påfaldende ændring, der øjensynlig er opstået i regeringens vilje til at medvirke til en ny forsvarsordning. Socialdemokratiets politik er her ganske klar. Som vedtaget på socialdemokratiets årsmøde går den ud på følgende: gennem sine beslutninger har regeringspartierne ændret den forsvarspolitiske situation på en sådan måde, at forsvarsforliget må anses for bortfaldet, og socialdemokratiet betragter sig derfor som frit stillet. Uanset det tilbageslag for afspændingspolitikken, de tragiske begivenheder i Tjecoslovakiet har medført, er den internationale sikkerhedssituation fundamentalt ikke ændret. Socialdemokratiet er derfor af den opfattelse, at den fremtidige forsvarsordning bør udformes på en sådan måde, at den inden for en mindre budget-